
Kungl. biblioteket

BIBSAM

1998-12-02

Svenska forskningsbibliotek

Treårsrapport.

**Sammanställd av
Henrik Åslund
1:e bibliotekarie/handläggare**

Innehållsförteckning

1 Inledning [*](#)

1.1 Definitioner och avgränsningar [*](#)

2 Allmän beskrivning av forskningsbibliotekssektorn [*](#)

2.1 Serviceutbud [*](#)

2.2 Bestånd av böcker och tidskrifter [*](#)

2.3 Utlåning [*](#)

2.3.1 Lokala lån [*](#)

2.3.1 Fjärrlån [*](#)

2.4 Personal [*](#)

2.5 Ekonomi [*](#)

2.5.1 Prisökningar på tidskrifter [*](#)

2.6 Sammanfattning och analys svenska forskningsbiblioteken [*](#)

3 Universitets- och högskolebibliotekens utveckling [*](#)

3.1 Kvantitativ utveckling 1994-97 [*](#)

3.2 Studenterna och tillgången till biblioteken [*](#)

3.3 Ekonomisk utveckling [*](#)

3.4 Litteraturförsörjningen [*](#)

3.5 Personal [*](#)

3.6 Låneverksamhet [*](#)

3.7 Nya biblioteksbyggnader [*](#)

[3.8 IT-utveckling *](#)

[3.9 Sammanfattning och analys svenska universitets- och högskolebibliotek *](#)

[4 Appendix, källförteckning och tabeller *](#)

[4.1 Appendix *](#)

[Appendix 1. Lista över biblioteken i den statliga forskningstatistiken *](#)

[Appendix 2 Fjärrlån totalt samt kompensationsbelopp för 1996 *](#)

[Appendix 3 Fjärrlån totalt samt kompensationsbelopp för 1997 *](#)

[4.3 Källförteckning *](#)

[4.4 Tabeller *](#)

1 Inledning

Styrelsen för Kungl. biblioteket skall enligt KB:s instruktion "vart tredje år till regeringen inge en rapport med en analys av utvecklingen avseende de vetenskapliga biblioteken i landet".

Enligt KB:s regleringsbrev skall styrelsen inge en sådan rapport i samband med den fördjupade anslagsframställningen för åren 2000-2003.

Föregående och första rapport av det här slaget sammanställdes av 1:e bibliotekarie Jakob Harnesk och bilades Kungl. bibliotekets fördjupade anslagsframställning 1997-1999. Den rapporten kom samtidigt som BIBSAM bedrev utredningsarbetet med *Studenternas bibliotek* och rapporten fick ett något annat innehåll än vad föreliggande rapport har. Det innebär att statistik som samlades in speciellt för *Studenternas bibliotek* inte finns att hitta i denna treårsrapport.

Denna rapport tar sin utgångspunkt i den statistik som varje år, på Kungl. bibliotekets uppdrag, samlas in av Statistiska centralbyrån, SCB, och publiceras i SCB:s *Statistiska meddelanden, Ku 13*. SCB har levererat preliminär statistik för år 3, dvs 1997. Slutgiltig statistik publiceras i januari 1999.

Rapporten består av två delar, dels en översikt av forskningsbibliotekssektorn i stort och dels en del som belyser utvecklingen på biblioteken inom universitets- och högskolesektorn.

1.1 Definitioner och avgränsningar

Med forskningsbibliotek menas i föreliggande rapport Kungl. biblioteket, 29 universitets- och högskolebibliotek och 55 specialbibliotek med en sammanlagd personalstyrka om minst tre årsverken. Bland specialbiblioteken ingår 8 medicinska fackbibliotek, 4 vårdhögskolor och 7 företagsbibliotek.

2 Allmän beskrivning av forskningsbibliotekssektorn

Statistiska centralbyrån samlar, som tidigare nämnt, för KB:s räkning in biblioteksstatistik för forskningsbibliotekssektorn. Sektorn består av 85 bibliotek. Av dessa har 71 bibliotek lämnat in statistik för verksamhetsåret 1997, 14 bibliotek har inte inkommit med uppgifter. Av dessa 14 finns ett högskolebibliotek (*Mitthögskolans bibliotek*), fem offentligt finansierade specialbibliotek (*Två bibliotek under Försvarets Forskningsanstalt, Fotografibiblioteket*,

Statens geotekniska instituts bibliotek och Statens livsmedelsverks bibliotek), fem av sammanlagt sju utvalda företagsbibliotek (*Aftonbladets textarkiv och bibliotek, Mo och Do Paper AB, Borealis AB, I & D-Service, Perstorp AB och SAAB Automobile AB, biblioteket*) och tre av åtta utvalda sjukhusbibliotek (*Helsingborgs sjukhus MLL-bibl, Mälarsjukhuset och S:t Görans sjukhus, fackbibliotek*) I ett appendix finns en lista över de 85 bibliotek som ingår i forskningsbiblioteksstatistiken.

2.1 Serviceutbud

De bibliotek som omfattas av forskningsbiblioteksstatistiken innefattar totalt 179 serviceställen, dvs lokaler där användarservice erbjuds. Det bibliotek som misslyckats med att inkomma med statistik har i detta fall påförts ett serviceställe. Vid denna treårs-periods början fanns det sammanlagt 176 serviceställen, vi kan alltså se en ökning med tre. Med tanke på att det under treårsperioden har endast har tillkommit ett bibliotek i statistikurvalet (*Södertörns högskolebibliotek*) är detta inte särskilt anmärkningsvärt. Tittar man närmare på statistiken ser man att Kungl. biblioteket har lagt ned ett serviceställe, universitets- och högskolesektorn har förlorat 6 medan specialbibliotekssektorn har utökats med 11 jämfört med 1995.

Förlusten av serviceställen inom universitets- och högskolesektorn vägs till viss del upp av att öppettiderna på de återstående serviceställena har ökat ganska markant. 1994/95 hade biblioteken öppet i genomsnitt 227 dagar per år och nio bibliotek hade öppet mer än 300, 1997 har denna siffra ökat till 245 dagar och antalet bibliotek som har öppet mer än 300 dagar är nu uppe i 13. Antalet timmar biblioteken har öppet per vecka har bara ökat från 43 till 44 under samma period. Däremot har antalet bibliotek som har öppet fler än 60 timmar per vecka ökat från 10 till 17. Merparten av de bibliotek som har blivit generösare i sina öppettider finns bland universitets- och högskolebiblioteken.

Antalet förväntade användare, dvs studenter, forskare och personal, uppskattas till drygt 350 000. Antalet läsplatser på landets forskningsbibliotek uppgår till 10 680, antal sittplatser totalt till 16 400. Forskningsbiblioteken tar emot cirka 52 000 besökare per dag.

2.2 Bestånd av böcker och tidskrifter

Det samlade beståndet av böcker och seriella publikationer vid de svenska forskningsbiblioteket vid utgången av 1997 till drygt 28 miljoner volymer, varav 3,5 miljoner volymer tillhörde Kungl. bibliotekets samlingar medan universitets- och högskolebibliotekens bestånd uppgick till drygt 21 miljoner.

Beståndet av böcker och seriella publikationer, mätt i hyllmeter, har på de svenska forskningsbiblioteken ökat med drygt 3,5 procent, från 672 839 hm till 697 454 hm.

Tillväxten, dvs antalet förvärvade böcker eller seriella publikationer, uppgick 1997 till 667 291 fysiska enheter, 1993/94 års tillväxt var bestod av 533 413 enheter. Uttryckt i procent har tillväxten under 1997 varit 25 procent större än under 1993/94.

Det totala antalet tidskriftstitlar på de svenska forskningsbiblioteken är ett mått som har visat sig vara svårt att få tillgång till. I SCB:s statistik ingår tidskriftstitlarna som en delmängd av det totala beståndet av seriella publikationer. Många bibliotek har valt att bara redovisa

beståndet av seriella publikationer, alternativt redovisa både delmängder och det totala beståndet ett år och enbart det totala beståndet ett annat år, vilket i sin tur gör det omöjligt att få en korrekt statistisk bild över utvecklingen på tidskriftsområdet.

I denna rapport har jag valt att redovisa utvecklingen för det totala beståndet av seriella publikationer, vilket består av tidningar, tidskrifter och årsböcker samt serier (rapportserier, kongresserier, monografiserier etc)

Det samlade beståndet av löpande seriella publikationer uppgick 1997 till 146 892 vilket, är en minskning med 19,5 procent under treårsperioden, 1993/94 uppgick antalet seriella publikationer till 175 538.

Beståndet av övriga dokumenttyper har under perioden förändrats en hel del. Förändringen har att göra med informationsteknikens intåg på biblioteket. Beståndet av exempelvis mikrofilm, vilket har varit en vanlig informationsbärare av bl a tidnings- och tidskriftsartiklar, har minskat med nästan 40 procent, medan beståndet av elektroniska dokument (disketter, CD-rom etc) ökat med 143,9 procent.

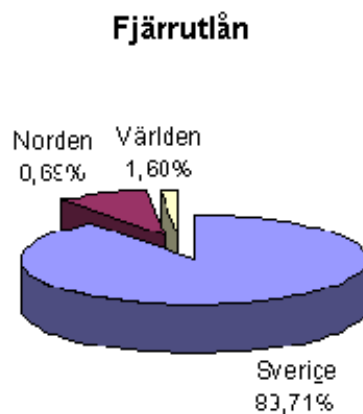
2.3 Utlåning

2.3.1 Lokala lån

Det totalt antalet registrerade lokala lån, omfattande hemlån, läsesalslån och kopior expedierade i stället för lån uppgick under 1997 till 5,15 miljoner. Under perioden 1993/94 -97 har den totala utlåningen ökat med närmare 1,35 miljoner lån, antalet lån uppgick i slutet av 1994 till 4,31 miljoner, uttryckt i procent en ökning med närmare 35,5 procent.

2.3.1 Fjärrlån

Den totala mängden fjärrutlån uppgick 1997 till 720 000 , en ökning med 24 procent jämför med 1994 då mängden fjärrutlån uppgick till 580 00. Kopieleveransernas andel av fjärrutlån uppgick till 52 procent (389 644). Av forskningsbibliotekens samlade fjärrutlån går 89,7 procent till andra svenska bibliotek, 8,7 procent till nordiska bibliotek och 1,4 procent till bibliotek i övriga världen.

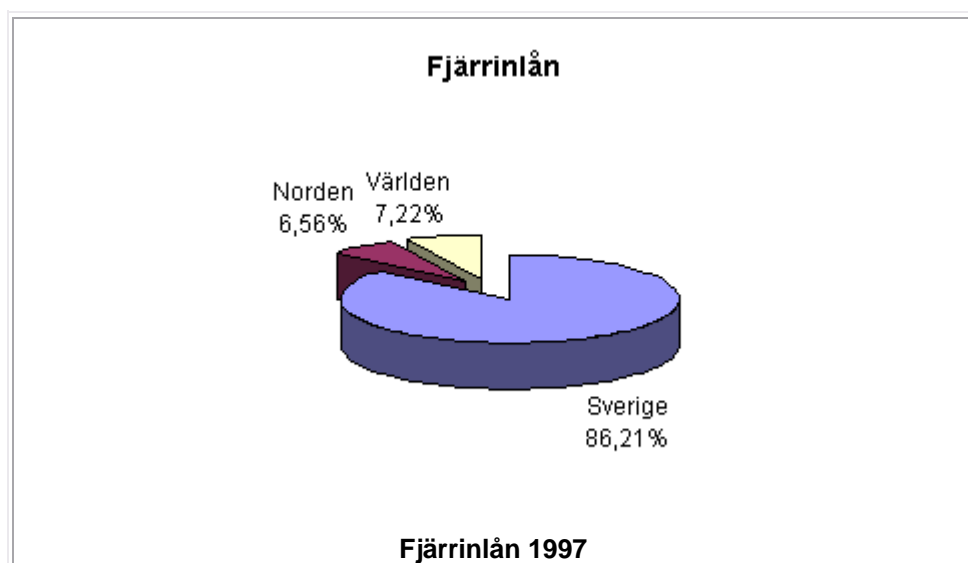

Fjärrutlån 1997			
	Kopior	Original	Totalt
Sverige	310976	335154	646130
Norden	15009	47553	62562
Världen	6653	4877	11530
Summa	332638	387584	720222

Fördelningen av forskningsbibliotekens utlån på olika bibliotekstyper undersöktes nyligen i en kartläggning av fjärrlåneförmedlingen vid folk- och forskningsbibliotek. Där framgår det att 52 procent av fjärrlånen gick till andra forskningsbibliotek, 17 procent till företagsbibliotek, 13 procent till sjukhusbibliotek, 8 procent till folkbibliotek, 5 procent till myndighetsbibliotek, 3 procent till vårdhögskolebibliotek och 2 procent till andra typer av bibliotek.

I appendix till denna rapport redovisas fördelningen av de särskilda medel som tilldelats KB för expeditjonskostnader i samband med nettoutlåning av fjärrlån.

Forskningsbibliotekens samlade inlåning från andra bibliotek uppgick 1997 till 304 868.

	Kopior	Original	Totalt
Sverige	119761	143078	262839
Norden	7522	12481	20003
Världen	5992	16034	22026
Summa	133275	171593	304868

Tabell och diagram ovan visar fördelningen av fjärrinlån mellan svenska bibliotek, nordiska bibliotek och bibliotek övriga världen.

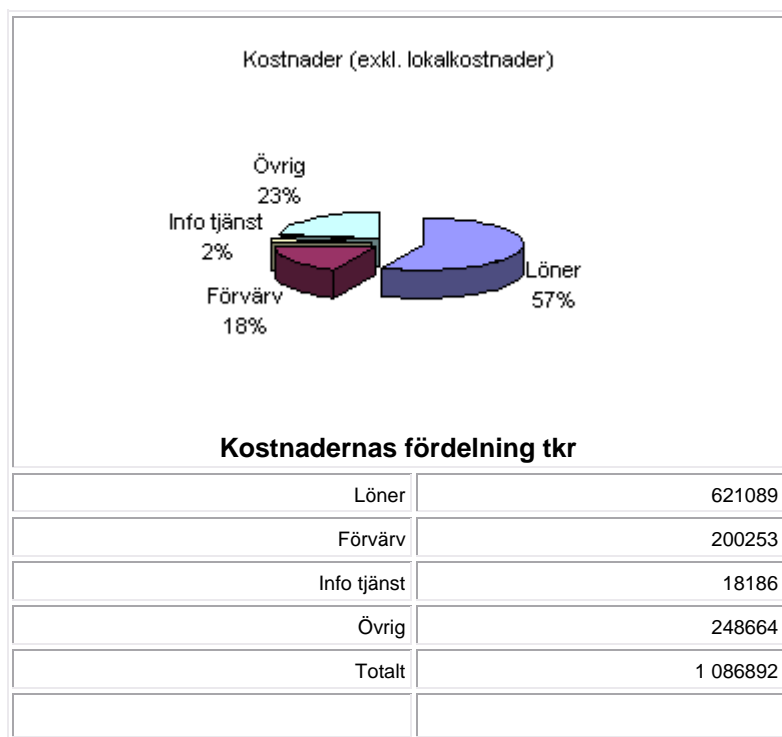
2.4 Personal

Den sammanlagda personalstyrkan uppgick vid 1997 års slut till 2 216 personer vilket motsvarar 2 003 årsverken. Jämför med 1994 har personalstyrkan ökat med 3,8 procent under föregående treårsperiod ökade personalstyrkan med ca 2 procent. Vid treårsperiodens slut fördelade sig årsverken på; 1266,7 bibliotekarier/dokumentalister (1131,57), 290 biblioteksassistenter (395,85) och 448,85 övriga (403,58). I diagrammen nedan redovisas uppdelningen av helårsverke procentuellt .

2.5 Ekonomi

De sammanlagda driftskostnaderna (exklusive hyror) för forskningsbiblioteken uppgick till 1 086 892 000 kr vid treårsperiodens slut, en ökning under perioden med ca 25 procent eller uttryckt i kronor med 221 892 000. Av de sammanlagda kostnaderna är 18 procent (ca 200 miljoner) relaterade till inköp av litteratur, vilket är en minskning med 4 procent jämfört med driftskostnaderna vid slutet av föregående treårsperiod.

Tabell och figur nedan redovisar uppdelningen av löne-, förvärvs-, övriga kostnader och kostnaderna för inköp av informationstjänster.

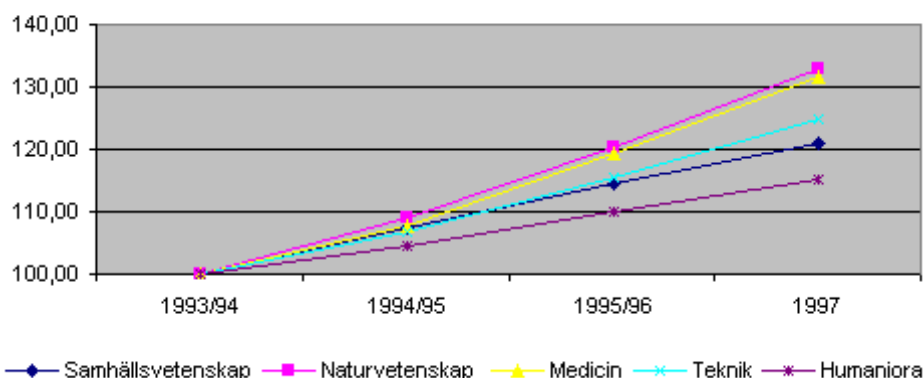

De externa intäkterna uppgår till ca 226 miljonervilket motsvarar 20 procent av bibliotekens totala kostnader, motsvarande siffra vid föregående treårsperiodens slut var 10 procent.

Bibliotekens kostnadsökning på 25 procent finansierades till en stor del av ökade intäkter. De totala kostnaderna minus intäkter för 1994 var 778 miljoner och 1997 var kostnaderna minus intäkter uppe i ca 860 miljoner vilket gör en ökning på 11,1 procent.

2.5.1 Prisökningar på tidskrifter

Prisutveckling under treårsperioden.

Som framgår av tabellen nedan, har leverantörernas litteraturpriser på vetenskapliga tidskrifter under den gångna treårsperioden ökat med nästan 25 procent. De ämnesområden som ökat mest under den gångna perioden är naturvetenskap och medicin som ökat med över 30 procent, därefter kommer teknik som ökat med nästan 25 procent. Prisökningen för övriga ämnesområden ligger mellan 15 och 20 procent.

Priserna fortsätter att stiga och för de kommande två åren, 1998 och 1999, ser vi en genomsnittlig ökning på ytterligare 20 procent. Naturvetenskapliga och medicinska tidskrifter kommer att ha ökat med över 50 procent under en femårsperiod.

Prisökningsindex		tidskriftspriser				
	1993/94	1994/95	1995/96	1997	1998	1999
Samhällsvetenskap	100,00	107,26	114,30	120,70	128,16	139,66
Naturvetenskap	100,00	108,93	120,27	132,98	142,42	153,12
Medicin	100,00	107,59	119,19	131,60	141,02	152,84
Teknik	100,00	106,87	115,39	124,65	132,73	142,98
Humaniora	100,00	104,63	109,80	115,18	121,79	130,44
Totalt	100,00	107,06	115,76	124,91	133,07	143,63

Underlaget för uträkningarna ovan kommer från tidskriftsleverantören Swets och i deras prisökningar tas ingen hänsyn till olika valutors värdeförändringar.

	1994-12-31	1997-12-31	Förändring
1 GBP	11,685	13,1575	12,60%
1USD	7,4875	7,895	5,44%
100 DEM	483,15	441,25	-8,67%
100 FRF	139,9	131,8	-5,79%
100 NLG	431,55	391,75	-9,22%

Under perioden har de valutor som till största delen används förändrats både negativt och positivt. Tabellen ovan visar vilka förändringar som har skett.

2.6 Sammanfattning och analys svenska forskningsbiblioteken

Utnyttjandet av de svenska forskningsbibliotekens resurser fortsätter att öka. Så gott som all statistik pekar uppåt. Lokala utlån har ökat med 35 procent, fjärrutlånet har ökat med 28 procent. Detta är i sig inte särskilt anmärkningsvärt då det under perioden har tillkommit 30 568 nya helårsstudenter, vilket är en ökning med 16,5 procent. Det är till stor del på de mindre och medelstora högskolorna som ökningen av antalet studenter har varit stor, och man kan anta att biblioteken vid dessa har varit tvungna att öka sitt fjärr-inlån för att kunna tillfredsställa sina användares önskemål. Samlingarna vid de mindre och medelstora högskolorna kan inte förväntas hålla samma bredd som vid de stora universiteten och fackhögskolorna.

Antalet lokala lån har i reella tal ökat med 1,35 miljoner lån, vilket innebär att de ca 30 000 nya studenterna stod för 15 lokala lån om året. Besöksstatistiken på biblioteken säger att forskningsbiblioteken besöktes av över 52 000 besökare om dagen och biblioteken i genomsnitt har öppet 245 dagar om året. Räknar man på att biblioteken i genomsnitt har öppet 245 dagar och man lånar ut 5,15 miljoner böcker lånas det i genomsnitt ut 21 000 böcker men biblioteken besöks som sagt av 52 000 besökare om dagen vilket innebär att 60 procent av biblioteksbesökarna använder bibliotek för annat än att låna böcker exempelvis, studier, tidskriftsläsning, litteratursökningar, användning av referensverk etc.

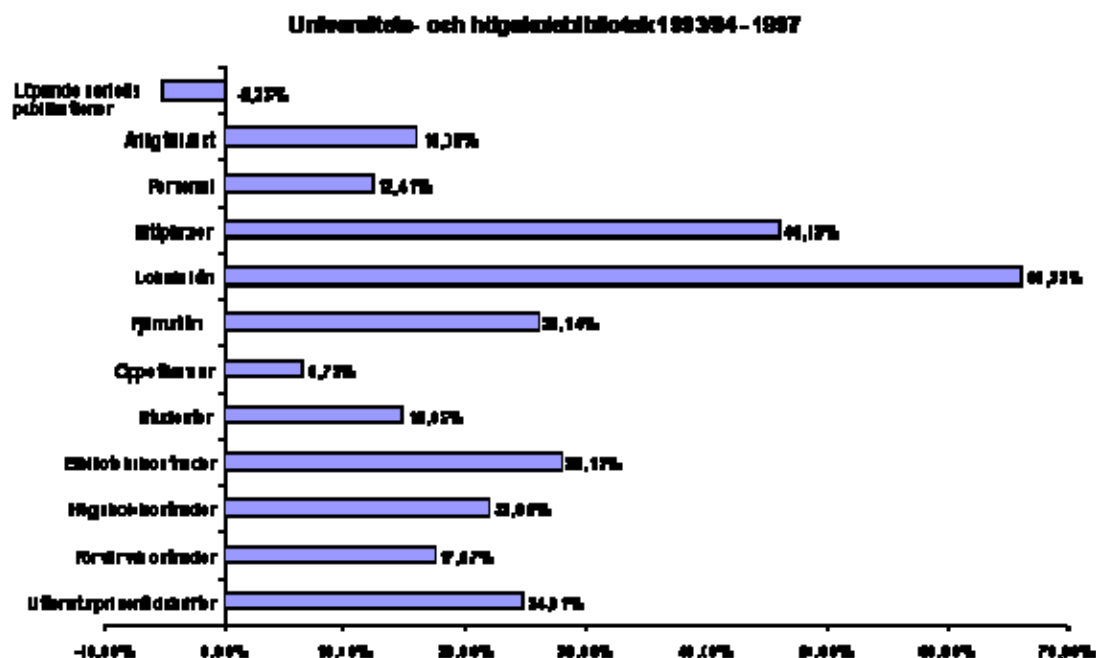
Under den gångna treårsperioden har en stor forskningsbibliotekens bestånd av seriella publikationern, där tidskrifter ingår, minskat. Det beror med stor sannolikhet på att tidskriftspriser och förvärvskostnader inte har haft samma utveckling under perioden. Tidskriftspriserna har stigit med nästan 25 procent medan förvärvskostnaderna för hela forskningbibliotekssektorn endast har stigit med knappt 6 procent, från 189 miljoner 1993/94 till 200 miljoner 1997

För att i längden kunna upprätthålla svenska forskares möjligheter att även i fortsättningen ta del av utländska forskningsresultat, är det av stor vikt att bibliotekens förvärvsanslag inte fortsätter att urholkas. Regeringen har under tidigare perioder angett en särskild prisomräkningsfaktor för forskningsbiblioteken, vilket bidrog till att förbättra bibliotekens möjligheter att vid lokal budgetförhandlingar erhålla kompensation för prisökningar. De senaste årens budgetpropositioner har dock inte innehållit någon särskild omräkningsfaktor.

3 Universitets- och högskolebibliotekens utveckling

3.1 Kvantitativ utveckling 1994-97

Figuren nedan visar den relativa förändringen av ett antal, för högskolebiblioteken, centrala faktorer under perioden. Det som ökat mest är de lokala lånen, dvs lån till högskolans egna studenter, forskare och personal. Antalet helårsverken har under perioden ökat med 12,4 procent. Antalet utlån per helårsverke 1997 var 3215,71 dvs en effektivitetsökning med 43 procent under treårsperioden.

Förklaring:

1. Löpande seriella publikationer är antalet tidningar, tidskrifter och årsböcker samt serier (rapportserier, kongresserier, monografiserier etc)
2. Årlig tillväxt. Som tillväxt räknas de dokument som under statistikperioden förvärvats till samlingen, vare sig detta skett genom köp gåva byte eller på annat sätt (dock ej depositioner)
3. Antal helårsverken. Antal personer omräknat i heltidstjänster.
4. Antal sittplatser under bibliotekets kontroll som kan utnyttjas för studier, t.ex. läsplatser, sittplatser vid mikrofilmsläsare, kataloger, grupprum etc.
5. Lokala lån. Lån till låntagare på plats vid biblioteket
6. Fjärrutlån. Lån till låntagare vid annat bibliotek
7. Öppetimmar. Antal timmar biblioteket har öppet
8. Studenter. Antal helårsstuderande vid högskolan eller universitetet
9. Bibliotekskostnader. Bibliotekets totala kostnader exklusive lokalkostnader
10. Högskolekostnader. Högskolans kostnader inklusive lokalkostnader
11. Förvärvskostnader omfattar samtliga utgifter för dokument som ingår i bibliotek samlingar. Hanteringskostnader ingår inte.
12. Litteraturpriser/tidskrifter. Prisökning för tidskrifter i utgivare/förlagsvaluta. Uppräkning för valutaökning ej medtagen.

Minskningen av antalet löpande seriella publikationer med 5,23 procent under perioden kan med största sannolikhet tillskrivas det faktum att priserna på vetenskapliga tidskrifter har ökat med minst (valutaförändringar ej medtaget) 24,91 procent.

3.2 Studenterna och tillgången till biblioteken

Studentantalet 1993/94 1997				
	Antal helårsstudenter		Förändring	
	1993/94	1997	antal	procent
Universitet	105720	114124	8404	7,95%
Fackhögskolor	31695	35157	3462	10,92%
Mindre/medelstora högskolor	47950	62636	14686	30,63%
Totalt	185365	211917	26552	14,32%
Södertörns högskola	0	1287	1287	
Totalt inkl Södertörns högskola	185365	213204	27839	15,02%

Antalet studenter på de svenska universiteten och högskolorna fortsätter att öka. Under treårsperioden har antalet studenter ökat med 15 procent. Den största ökningen har skett på de mindre och medelstora högskolorna, där har antalet studenter ökat från 47 950 till 62 636, dvs ca 30 procent.

På universiteten har antalet studenter ökat med knappt 8 procent och på fackhögskolorna har antalet ökat med nästan 12 procent.

Under treårsperioden har antalet förväntade användare, dvs, antalet studenter, forskare, personal och delen av allmänheten som kan väntas använda biblioteket, ökat från 289 000 till 345 000, uttryckt i procent en ökning med 19 procent.

Under 1993/94 besöktes de svenska högskole- och universitetsbiblioteken av 33 000 användare per dag, 1997 var den siffran 51 000 en ökning med över 50 procent under treårsperioden

För att tillgodose det stora behovet av sittplatser på biblioteken har det under perioden tillkommit ett ansenligt antal sittplatser och antalet studenter per sittplats minskar i jämförelse med treårsperiodens början.

Det är på de mindre och medelstora högskolorna som sittplatserna, procentuellt sett, ökar mest, med 124,5 procent. Men även på universiteten och fackhögskolorna kan man notera en påtaglig tillväxt när det gäller sittplatser.

1993/94 konkurrerade 18 studenter om samma sittplats. Det är glädjande att se att den siffran nu är nere i 13,7. I en internationellt jämförelse kommer vi däremot på efterkälken, i Storbritannien går det exempelvis 8,4 studenter per sittplats och i Norge 11,4.

Antal sittplatser och antal studenter per sittplats 1993/94 1997						
	Antal sittplatser (totalt)		Förändring	Antal studenter per sittplats		Förändring
	1993/94	1997		1993/94	1997	
Universitet	5994	8036	34,1%	17,6	14,2	-19,5%
Fackhögskolor	2060	2499	21,3%	15,4	14,1	-8,6%

MoM högskolor	1 574	3534	124,5%	23,1	12,7	-44,9%
Totalt	9628	14069	46,1%	18,7	13,7	-26,9%
Mälardalens högskola		131			46	
Södertörns högskola		312			4	

Variationen inom respektive bibliotekskategori är också stor och alla studenter har inte samma tillgång till sittplatser på sitt högskolebibliotek, exempelvis slåss 65 studenter om samma plats på högskolan i Halmstad medan studenterna på Jönköpings högskolebibliotek bara är 5,4 per sittplats. På universiteten varierar tillgången till sittplatser från 7,9 studenter per plats på Uppsala universitetsbibliotek till 29,5 studenter per plats vid Lunds universitetsbibliotek.

Bibliotekens öppettider har under perioden ökat från i genomsnitt 58,82 timmar per vecka till 62,75 timmar per vecka vilket motsvarar en ökad öppenhållning med 6,7 procent. Det är vid de mindre och medelstora högskolebiblioteken som öppethållandet har ökat mest, från 53,75 timmar per vecka till 60,13 timmar per vecka, en ökning med 11,9 procent.

Universitetsbiblioteken har öppet 316 dagar om året medan fackhögskolorna håller sina bibliotek öppna i genomsnitt 268 dagar om året.

Bibliotekens öppettider				
	Antal timmar per vecka			Antal dagar per år
	1993/94	1997	Förändring	1997
Universitet	440,5	449,3	2,0%	1897
<i>Medelvärde</i>	<i>73,42</i>	<i>74,88</i>		<i>316,17</i>
Fackhögskolor	385	398	3,4%	1880
<i>Medelvärde</i>	<i>55,00</i>	<i>56,86</i>		<i>268,57</i>
MoM högskolor	645	721,5	11,9%	3390
<i>Medelvärde</i>	<i>53,75</i>	<i>60,13</i>		<i>282,50</i>
Totalt	1470,5	1568,8	6,7%	7167
<i>Medelvärde</i>	<i>58,82</i>	<i>62,75</i>	<i>6,7%</i>	<i>286,68</i>

3.3 Ekonomisk utveckling

Bibliotekens kostnader har under perioden ökat med 28 procent medan högskolornas kostnader har ökat med 22 procent. Bibliotekens andel av högskolornas kostnader har under

perioden ökat från 2,57 procent till 2,69. I dessa siffror finns det naturligtvis en stor variation, och det bör även tilläggas att det bland de stora universiteten finns kostnader för biblioteksservice som inte redovisas som bibliotekskostnader, exempelvis för den biblioteksservice som erbjuds i anslutning till institutioner och liknande.

Bland de mindre och medelstora högskolebiblioteken varierar bibliotekets andel av högskolans kostnader från 1,41 procent (Halmstad) till 5,91 procent (Borås). Variationen är inte lika stor för universiteten där det varierar från 2,25 procent (Lund) till 3,29 (Uppsala) och på fackhögskolorna där variationen är 2,07 (SLU) till 3,53 (Handelshögskolan i Stockholm).

Kostnadsutvecklingen har av naturliga skäl varit snabbast vid de mindre och medelstora högskolorna där bibliotekskostnaderna ökat med 76,7 procent samtidigt som högskolans kostnader har ökat med 54,2 procent.

Endast Karolinska institutets bibliotek har under perioden minskat sina totalkostnader. Under perioden har bibliotekets kostnader minskat med 6 procent medan högskolans kostnader har ökat med 12 procent.

Kostnadsutveckling vid bibliotek resp högskola								
	Bibliotekets totalkostnader (tkr)		Förändring	Högskolornas totalkostnader (tkr)		Förändring	Bibl andel av högskolans kostnader	
	1993/94	1997		1993/94	1997		1995	1997
Universitet	340 594	430 933	26,5%	12 929 358	15 614 426	20,8%	2,63%	2,76%
Fackhögskolor	190 727	224 332	17,6%	7 909 050	9 207 676	16,4%	2,41%	2,44%
MoM högskolor	52 440	92 642	76,7%	1 906 099	2 938 330	54,2%	2,75%	3,15%
Totalt	583 761	747 907	28,1%	22 744 507	27 760 432	22,1%	2,57%	2,69%

Alla sektorer visar en nedåtgående trend i förhållandet förvärvskostnadernas andel av bibliotekets driftkostnader. Under perioden har förvärvskostnadernas andel av driftkostnaderna minskat med 2 procent, från 24,3 procent till 22,3 procent.

Bibliotekets driftkostnader har under perioden ökat med 28 procent medan förvärvskostnaderna bara ökat med 17,6 procent.

Bibliotekets drift- och förvärvskostnader								
	Bibliotekets driftkostnader		Förändring	Bibliotekets förvärvskostnader		Förändring	Förvärvs- kostn. Andel	
	1993/94	1997		1993/94	1997		1993/94	1997
Universitet	340 594	430 933	26,5%	79 847	86 386	8,2%	23,4%	20,0%

Fackhögskolor	190 727	224 332	17,6%	47 026	58 457	24,3%	24,7%	26,1%
MoM högskolor	52 440	92 642	76,7%	14 897	21 831	46,5%	28,4%	23,6%
Totalt	583 761	747 907	28,1%	141 770	166 674	17,6%	24,3%	22,3%

3.4 Litteraturförsörjningen

Det samlade beståndet av böcker och seriella publikationer uppgick 1997 till 21 371 310 volymer, vilket är en ökning av beståndet med 6,21 procent från 1993/94 då beståndet uppgick till 20 122 107 volymer.

Den procentuellt största förändringen av litteraturbeståndet har ägt rum på de mindre och medelstora biblioteken. Där har antalet böcker och seriella publikationer ökat med över 21 procent. 1993/94 bestod beståndet av 919 000 volymer och vid utgången av 1997 hade det ökat till 1 116 000 volymer. Antal nyförvärv under samma period var de aktuella biblioteken 67 procent. 1997 förvärvades 77 000 volymer jämfört med 46 000 vid treårsperiodens början.

Vid fackhögskolorna förvärvades det färre böcker och seriella publikationer 1997 än vid periodens början. Statistiken visar en nedgång med hela 28 procent. Universitetens förvärv har under perioden ökat med 18,62 procent.

Samlingarna: bestånd resp nyförvärv						
	Antal böcker och seriella publikationer		Förändring	Nyförvärv av böcker och seriella publikationer		Förändring
	1993/94	1997		1993/94	1997	
Universitet	16323830	17133436	4,96%	235915	279840	18,62%
Fackhögskolor	2879228	3121696	8,42%	65940	46840	-28,97%
MoM högskolor	919049	1116178	21,45%	46273	77417	67,30%
Totalt	20122107	21371310	6,21%	348128	404097	16,08%

Tillgången till litteratur är av naturliga skäl störst vid de stora universitetsbiblioteken, de har med hjälp av pliktexemplar kunnat bygga upp stora samlingar och där kunde man 1997 erbjuda 150 volymer per student och förvärvade 2,45 volymer per student. Även om det inte uttryckligen framgår av statistiken kan man dock sluta sig till att även pliktexemplar räknas in i nyförvärven.

P.g.a. av studentökningen har det genomsnittliga antalet volymer per student minskat under perioden från 116 volymer per student till 109 volymer per student. Nyförvärvet har ökat marginellt men bryter man ner det på de olika sektorerna ser man att nyförvärv per student minskar bland fackhögskolorna medan de ökar för de mindre och medelstora högskolorna.

Volym och nyförvärv per student				
	Volym per student		Nyförvärv per student	
	1993/94	1997	1993/94	1997
Universitet	154,41	150,13	2,23	2,45
Fackhögskolor	90,84	88,79	2,08	1,33
MoM högskolor	25,92	24,41	1,30	1,69
Medelvärde totalt	116,39	109,59	2,01	2,07

Löpande tidskrifter har under perioden minskat från 100 999 till 95 121 en minskning med 5,82 procent.

3.5 Personal

Under perioden har antalet helårsverken ökat med 10 procent. Det är främst på de mindre och medelstora högskolorna där bibliotekspersonalen har växt. 1993/94 arbetade 97 helårsverken på mindre och medelstora högskolebibliotek, 1997 var den siffran uppe i 161 vilket motsvarar en ökning med 65,5 procent. Antalet utlån per helårsverke har ökat vid samtliga bibliotekssektorer men det är bara vid de mindre och medelstora högskolebiblioteken som den procentuella ökningen av personal har ökat mer än lokala lån under treårsperioden.

Personal och antal lån per helårsverke						
	Antal helårsverken		Förändring	Antal utlån per helårsverke		Förändring
	1993/94	1997		1993/94	1997	
Universitet	814,20	854,55	4,96%	2284,10	3312,38	45,02%
Fackhögskolor	342,00	364,05	6,45%	1186,75	1577,95	32,96%
MoM högskolor	97,70	161,76	65,57%	3553,89	5277,49	48,50%
Totalt	1253,90	1380,36	10,09%	2083,74	3085,24	48,06%

En förklaring till utvecklingen för mindre och medelstora bibliotek kan vara att en del av de mindre och medelstora högskolebiblioteken utvecklats från bibliotek där huvuduppgifterna för personalen har varit låneverksamhet, till bibliotek med ett mer varierat serviceutbud.

De nya tjänster som tillförts de mindre och medelstora biblioteken har, förmodligen, tagit hand om annan biblioteksverksamhet, exempelvis förvärv och information. Ökning på 67 procent av antal nyförvärv av böcker och seriella publikationer stödjer i viss mån den slutsatsen.

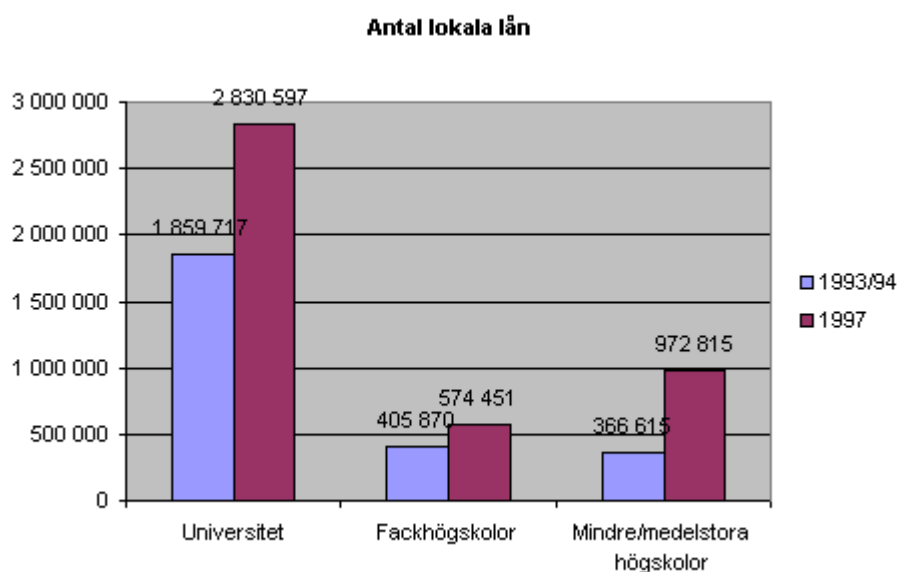
Antalet studenter per helårsverke har under perioden minskat från 276 till 176, en minskning med 36 procent. De mindre och medelstora högskolebiblioteket står även här för den procentuellt största förändringen. Antal helårsstudenter per anställd har här minskat med nästan 50 procent, från 546 studenter per anställd till 273 studenter per anställd. Det är fortfarande en stor skillnad mellan antal helårsstudenter per anställd på de mindre och

medelstora högskolebiblioteken och de övriga två sektorerna. Personalen på mindre och medelstora har i genomsnitt 146 studenter fler att ta hand om per anställd.

Antal helårsstudenter per anställd och litteratur inköp: kronor per student						
	Antal helårsstudenter per anställd			Litteraturinköp: Kronor per helårsstudent		
	1993/94	1997	Förändring	1993/94	1997	Förändring
Universitet	145,1	140,3	-3,3%	443,7	795,0	79,2%
Fackhögskolor	138,9	115,5	-16,9%	1 038,4	1 894,2	82,4%
MoM högskolor	546,0	273,8	-49,9%	154,4	454,6	194,4%
Totalt	276,7	176,5	-36,2%	545,5	1048,0	92,1%

Litteraturinköp mätt i kronor per helårsstudent har ökat markant de senaste tre åren. Totalt har litteraturinköpen ökat med 92 procent, från 545 kr per student till 1048 kr per student. På de mindre och medelstora högskolebiblioteken har ökningen under de tre åren varit hela 194 procent. Detta sammanfaller till stor del med uppbyggnaden av samlingar vid flera av dessa bibliotek.

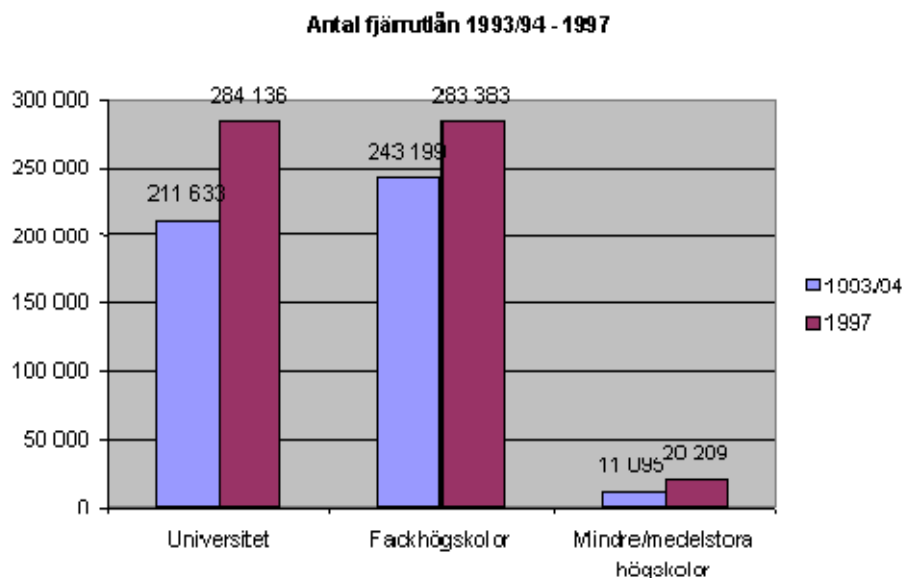
3.6 Låneverksamhet

Låneverksamheten vid universitets- och högskolebiblioteken har under de senaste tio åren kännetecknats av stora ökningar då antalet lokala utlån ökat med 192 procent. De senaste tre åren har en ökning med 66 procent skett.

Den största ökningen under den senaste treårsperioden har skett vid de mindre och medelstora högskolebiblioteken där en ökning på 165 procent kan noteras. 1993/94 uppgick det samlade lokala utlånet till 2 633 202, tre år senare 1997 uppgick det till 4 377 863, en ökning med totalt 66 procent.

Antalet utlån är inte det enda måttet på hur bibliotekens samlingarna används. Många av de tidskrifter och böcker som används registreras inte som lån utan används av studenterna på plats på biblioteket. Det är en tidskrävande process att mäta denna aktivitet och det är en av anledningarna varför sådan siffror sällan redovisas. Vid de få mätningar som har gjorts har det visat sig att upp emot 40 procent av materialets användande inte registreras i de lokala systemen. Många av högskolebiblioteken har även skaffat sig tillgång till tidskrifter i elektronisk form och användandet av dessa redovisas inte heller i bibliotekens lånestatistik.

Ökningen när det gäller fjärrutlån har inte varit lika dramatisk, dock redovisas en stark ökning även här. Liksom de lokala lånen har fjärrlånen ökat mest på de mindre och medelstora biblioteken. Totalt har antal fjärrutlån ökat med 26 procent, medan de mindre och medelstora redovisar en ökning på 82 procent.

Fördelningen av fjärrutlån på originaldokument och kopior respektive den geografiska uppdelningen finns beskrivet tidigare i rapporten. Likaså fjärrutlånen fördelningen på olika bibliotekstyper.

3.7 Nya biblioteksbyggnader

Under treårsperioden har det tillkommit biblioteksbyggnader i Jönköping och Örebro. Två helt nya biblioteksorganisationer har sett dagens ljus: Södertörns högskolas bibliotek och Malmö högskolebibliotek.

1996 började en projektering av ett nytt högskolebibliotek i Halmstad, under 1997 startade man byggnationen och biblioteket stod färdigt i juli 1998.

Planering av ett nytt högskolebibliotek på Gotland pågår. Ett projekt som är spännande bl a av den anledningen att man där kommer att kombinera högskolebiblioteket med Gotlands kommunbibliotek.

Vidare byggs nytt pedagogisk-psykologiskt bibliotek i Lund, Kungl. Tekniska högskolan i Stockholm, Mitthögskolan och Karlstads universitet är alla i olika faser i planeringen av nya biblioteksbyggnader.

3.8 IT-utveckling

IT-utvecklingen inom högskole- och universitetsbiblioteken de senaste tre åren har framför allt handlat om:

- Övergång till elektroniska tidskrifter
- Utbyggnad och förnyelse av LIBRIS
- Byte av lokala biblioteksdatasystem
- Indexering och katalogisering av svenska webbresurer

När det gäller övergången från pappersbaserade tidskrifter till elektroniska har Kungl. bibliotekets avdelning för nationell samordning och planering BIBSAM slutit ett antal nationella avtal med olika förläggare. Avtalen har inneburit att de högskolor som velat vara med i olika konsortier har haft tillgång till en stor mängd databaser och en stor mängd elektroniska fulltexttidskrifter. För att underlätta övergången från pappersbaserade till digitala tidskrifter har KB/BIBSAM bidragit med medel och under ett inledningskede tillgodosett högskolornas tillgång till resurserna till starkt reducerade priser.

Under treårsperioden har LIBRIS, det nationella bibliotekssystemet för forskningsbiblioteken, stått i centrum för mycket av de framtidsdiskussioner biblioteken fört när det gäller IT-utvecklingen på biblioteken och på biblioteksservice. LIBRIS har lagts ut på Internet och blivit tillgängligt för allmänheten. Ett antal folkbibliotek har registrerat sina bestånd i systemet, och ett stort antal bibliotek som inte tillhör forskningsbibliotekssektorn har börjat använda en nyutvecklad webbaserad fjärrlånerutin.

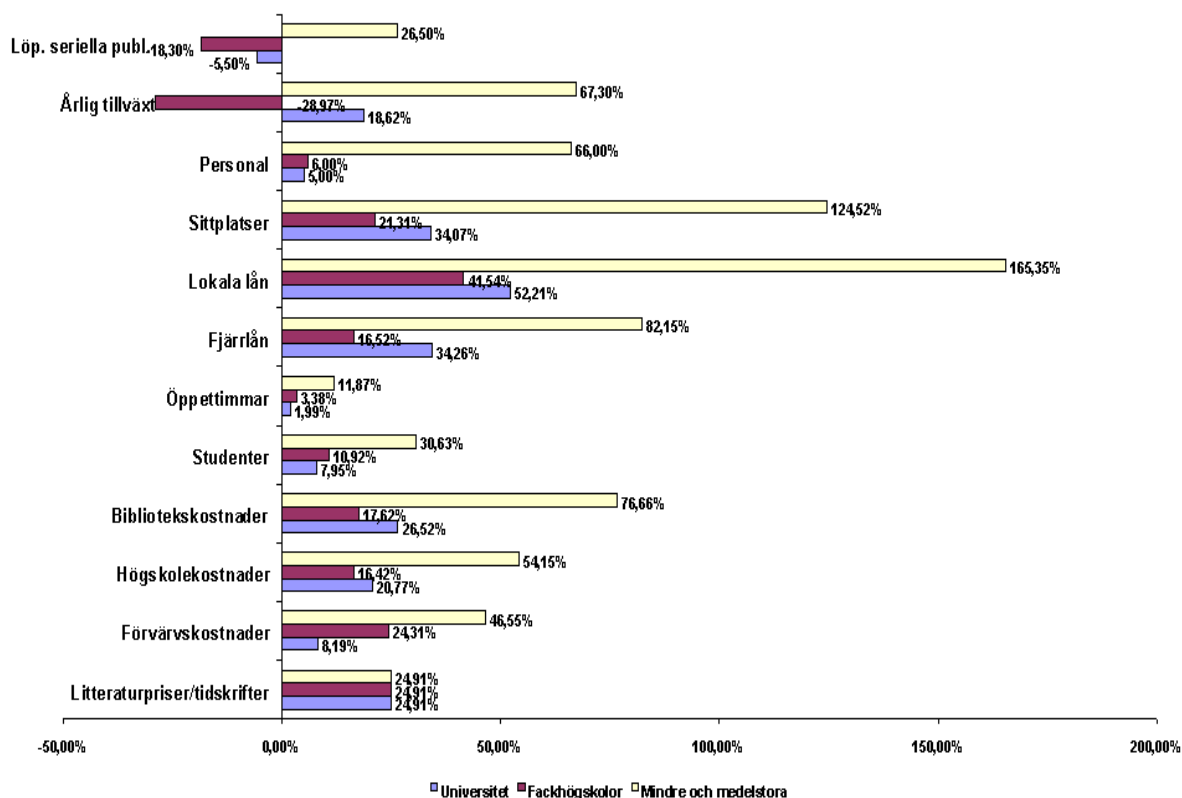
I planerna för det nya LIBRIS-system, som skall vara i drift under hösten 1999, kommer rutiner för fjärrlån direkt till slutanvändare att prövas.

Under perioden har ett stort antal forskningsbibliotek bytt ut sina lokala biblioteksdatasystem mot nya. Den nya generationens system bygger på modern teknik och har ett stort antal nya funktioner som tillsammans med Internet och "World Wide Web" gör bibliotekets samlingar tillgängliga för låntagarna dygnet runt. Litteratursökningar, beställningar och låneärenden kan skötas av låntagaren själv och på distans.

Ett problem som uppkommit i och med explosionen på Internet har varit att kunna hålla sig uppdaterad med allt som finns på nätet. Många forskningsbibliotek har sedan länge producerat länksamlingar inom de områden biblioteket specialiserat sig. Ett samlat projekt har under 1997 utvecklats och syftet med projektet är att katalogisera och indexera svenska Internetresurser. Svesök, som är namnet på projektet, drivs av Kungl. biblioteket och som redaktörer arbetar bibliotekarier från de ansvarsbibliotek som KB/BIBSAM ansvarar för samt bibliotekarier från stadsbiblioteken i Stockholm, Göteborg och Malmö.

3.9 Sammanfattning och analys svenska universitets- och högskolebibliotek

Universitets- och högskolebibliotek 1993/94 - 1997

Universitets- och högskolebiblioteken har sammantaget haft en relativt god ekonomisk utveckling. Särskilt gäller detta de mindre och medelstora högskolornas bibliotek. Bibliotekens kostnadsökningar har varit högre än moderorganisationernas. Lokalkostnader är inte inräknade i bibliotekens kostnader, eftersom vissa bibliotek inte belastas av dessa kostnader.

De lokala lånen fortsätter att öka, den största procentuella ökningen har skett vid de mindre och medelstora högskolebiblioteken, vars utlåning har ökat med 165 procent.

Tidskriftspriserna har under perioden, utan hänsyn taget till valutaförändringar, ökat med 24,91 procent och det är endast vid de mindre och medelstora biblioteken som förvärvskostnaderna procentuellt sett har ökat mer, vilket i sin tur med stor sannolikhet beror på att de är i ett uppbyggnadsskede.

Fakhögskolornas förvärvskostnader har under perioden stigit i samma takt som prishöjningarna på tidskrifter. Anmärkningsvärt är universitetsbibliotekens dåliga utveckling, vilken visar att förvärvskostnaderna endast har ökat med 8,19 procent under perioden

Antalet seriella publikationer har under perioden ökat i antal på de mindre och medelstora högskolebiblioteken medan beståndet har minskat på fakhögskolor och universitetsbibliotek. Ökningen av seriella publikationer på de mindre och medelstora högskolebiblioteken beror som ovan nämnt på att de befinner sig i ett uppbyggnadsskede.

Under treårsperioden har stigande tidskriftspriser och minskade förvärvsanslag lett till att biblioteken säger upp prenumerationer på vetenskapliga tidskrifter. Tyvärr går det inte att ur

den insamlade statistiken utläsa om så verkligen är fallet. Det beror till stor del på att många bibliotek inte delar upp de seriella publikationerna utan redovisar alla i en klumpsiffra.

Man kan med stor sannolikhet dra slutsatsen att det är uppsägning av tidskriftsprenumerationer som ligger bakom minskningen med 18 procent i beståndet av seriella publikationer vid universitetsbiblioteken. För fackhögskolebiblioteken var minskningen 5,5 procent.

Antalet studenter vid de svenska universiteten och högskolorna fortsätter att öka, dock verkar det som om ökningen har planat ut jämfört med förra treårsperioden då man såg en ökning av studentantalet på över 60 procent. Under den senaste treårsperioden har studentantalet ökat med 15 procent. Den största procentuella ökningen har skett på det mindre och medelstora högskolorna där en ökning på 30 procent har skett.

En ökningen av bibliotekens effektivitet kan ses om man jämför antal anställda med antalet lokala lån. Jämfört med 1993/94 expedierar man 48 procent fler lån 1997

Avslutningsvis kan man konstaterar att det under den gångna treårsperioden har en positiv ökning av användarnas tillgång till biblioteket dels genom ökade öppettider som ökat med 6,7 procent och dels genom utbyggnaden av sittplatser där statistiken visar en ökning på 46 procent under treårsperioden.

4 Appendix, källförteckning och tabeller

4.1 Appendix

Appendix 1. Lista över biblioteken i den statliga forskningstatistiken

Kungliga biblioteket

Chalmers tekn. högskola

Göteborgs universitetsbibliotek

Handelshögskolans bibliotek

Lärarhögskolan i Stockholm, bibl.

Högskolan i Borås, bibl.

Mälardalens högskola, bibl.

Högskolan Dalarna

Högskolan i Gävle/Sandviken

Högskolan i Halmstad, biblioteket

Högskolan i Jönköping, biblioteket

Högskolan i Kalmar, biblioteket

Högskolan i Karlstad
Högskolan i Kristianstad, biblioteket
Luleå universitetsbibliotek
Högskolan i Skövde, biblioteket
Mitthögskolan
Högskolan i Växjö
Högskolan i Örebro, biblioteket
Karolinska inst. bibl. o inf.central (KIB)
Konstfacks bibliotek
Kungl. tekniska högskolans bibl.
Linköpings universitetsbibliotek
Lunds universitetsbibliotek
Mediateket lärarhögskolan i Malmö
Stockholms universitetsbibliotek
Sveriges lantbruksuniversitets, bibl.
Umeå universitetsbibliotek
Uppsala universitetsbibliotek
Högskolan Trollhättan/Uddevalla, bibl.
Södertörns högskolebibliotek
Idrottshögskolan i Stockholm, bibl.
Arbetarrörelsens arkiv och bibl.
Arbetslivsbiblioteket
Arkivet för ljud och bild
FOA Dokumentation
Försvarets Forskningsanstalt/FA
Försvarets Forskningsanstalt
Fotografbiblioteket
Konstbiblioteket/Statens konstmuseer

Militärvetenskapliga bibl.

Nordiska Afrikainstitutets bibl.

Nordiska museets bibl.

Patentverkets bibliotek

Riksdagsbiblioteket

SCB:s bibliotek

SIPRI Library

Spri:s bibl. och Utredningsbank

Statens geotekniska institut, biblioteket

Statens invandrarverk, bibl.

Statens livsmedelsverk, bibl.

Statens musikbibliotek

Naturvårdsverket, biblioteket

Statens psykologiska-pedagogiska bibl.

Statens väg- och transportforskningsinst

Troëdsson bibl. (STFI)

Stockholms läns landstingskontors bibl.

Svenska Akademiens Nobelbibl.

Svenska Filminstitutet Dokumentation

Sveriges geologiska undersökn, bibl.

Telia AB Informationscenter, bibl.

Utrikespolitiska institutets bibl.

Vattenfall Support AB

Vitterhetsakademiens bibliotek

Vägverket, biblioteket

Östasiatiska biblioteket

Aftonbladets textarkiv och bibl.

Mo och Do Paper AB

Borealis AB, I & D-Service

Perstorp AB

SAAB Automobile AB, biblioteket

AB Sandvik Steel

SCANIA PARTNER AB

Sveriges Radio, bibl.

Lasarettsbiblioteket/Med

Centralsjukhuset i Karlstad

Danderyds sjukhus

Helsingborgs sjukhus MLL-bibl.

Mälarsjukhuset

S:t Görans sjukhus, fackbibl.

Södersjukhuset

Sociomedicinska biblioteket

Vårdhögskolans bibliotek

Hälsöhögskolan i Stockholm, bibl.

Vårdhögskolan i Malmö, bibl

Appendix 2 Fjärrlån totalt samt kompensationsbelopp för 1996

Nedanstående tabell visar omfattningen av samtliga fjärrlån. Endast bibliotek som totalt sett är nettoutlånanande ingår. I kolumnen längst till höger visas hur stor kompensation biblioteken erhåller.

Bibliotek	Utlån	Inlån	Netto	Utbetalas (kr)
Göteborgs UB	39 734	10 095	29 639	2 445 937
Spri	28 348	106	28 242	2 330 650
Uppsala UB	32 387	11 913	20 474	1 689 602

Arbetslivsbibl.*	20 703	1 406	19 297	1 592 471
Stockholms UB	24 355	10 622	13 733	1 133 306
Musikbibl.	10 669	93	10 576	872 777
Umeå UB	19 292	9 891	9 401	775 811
Lunds UB	27 089	17 879	9 210	760 048
Kungl. bibl.	11 358	2 336	9 022	744 534
SPPB	7 337	645	6 692	552 252
Naturvårdsverkets bibl.*	6 866	302	6 564	541 689
Chalmers bibl.	7 469	2 755	4 714	389 019
Riksdagsbibl.	4 814	288	4 526	373 505
KIBIC	6 512	2 364	4 148	342 311
Linköpings universitetsbibl.	18 495	14 491	4 004	330 427
Luleå universitetsbibl.	9 409	5 768	3 641	300 471
KTHB	8 661	5 207	3 454	285 039
Handelshögskolans bibl.	4 069	1 012	3 057	252 277
Nord Afrikainst. bibl.	1 636	106	1 530	126 262
Lärarhögskolan i Sthlm	3 012	1 505	1 507	124 364
Vitterhetsakad. bibl.	1 649	423	1 226	101 175
Utrikespolitiska inst. bibl.	1 284	151	1 133	93 500
SCB:s bibl.	1 340	317	1 023	84 422
Arbetarrörelsens arkiv	944	56	888	73 282
Högskolan i Borås	2 851	2 329	522	43 078
Idrottshögskolan	650	129	521	42 995
Sv barnboksinst.	449	17	432	35 650
Sv. lantbruksuniv. bibl.	4 165	3 757	408	33 670
CAN:s bibl.	367	8	359	29 626
Sveriges geol. und.	348	76	272	22 447
Nord. museets bibl.	450	184	266	21 951
Sv filminst. bibl.	227	0	227	18 733
VTI:s bibl.	246	140	106	8 748
Konstbibl.	213	137	76	6 272
Immigrantinst. bibl.	64	0	64	5 282
Kungl. skogs- & lantbr.akad.	138	84	54	4 456
Ajtte	119	74	45	3 714
Handikappinst. bibl.	61	38	23	1 898
Drottningh. teatermus.	18	0	18	1 485
Livruskammarens bibl.	71	69	2	165
Totalt	307 869	106 773	201 096	16 595 300

* Felaktigt lämnade uppgifter. Från Arbetslivsbiblioteket har återbetalats 803.910 kr som läggs till 1997 års utbetalning. Från Naturvårdsverket återbetalas 282.383 som överförs till 1998 års fjärrlånekompensation.

Appendix 3 Fjärrlån totalt samt kompensationsbelopp för 1997

Nedanstående tabell visar omfattningen av samtliga fjärrlån under perioden 1 januari – 30 oktober. Endast bibliotek som totalt sett är nettoutlåande ingår. I kolumnen längst till höger visas hur stor kompensation biblioteken erhåller.

Bibliotek	Utlån	Inlån	Netto	Utbetalas (kr)
Göteborgs UB	27 466	7 216	20 250	1 988 992
Spri	15 123	79	15 044	775 800
Uppsala UB	21 045	7 857	13 188	1 295 349
Arbetslivsbibl.	5 241	1 013	4 228	415 282
Stockholms UB	13 592	7 788	5 804	570 079
Musikbibl.	9 591	68	9 523	935 366
Umeå UB	14 795	6 835	7 960	781 846
Lunds UB	18 615	11 558	7 057	693 151
Kungl. bibl.	4 657	1 832	2 825	277 477
SPPB	4 921	283	4 638	455 553
Naturvårdsverkets bibl.	303	189	114	11 197
Chalmers bibl.	5 589	1 777	3 812	374 422
Riksdagsbibl.	2 977	210	2 767	271 780
KIBIC	6 631	1 489	5 142	505 057
Linköpings universitetsbibl.	10 573	10 301	272	26 716
Emigrantinst. bibl.	6	0	6	589
Luleå universitetsbibl.	8 367	4 161	4 206	413 121
KTHB	4 844	3 366	1 478	145 172
Handelshögskolans bibl.	2 387	482	1 905	187 113
Nord Afrikainst. bibl.	1 003	96	907	89 087
Lärarhögskolan i Sthlm	2 087	831	1 256	123 367
Vitterhetsakad. bibl.	1 289	418	871	85 551
Utrikespolitiska inst. bibl.	642	72	570	55 986
SCB:s bibl.	922	184	738	72 488
Arbetarrörelsens arkiv	635	61	574	56 379
Högskolan i Borås	1 799	1 367	432	42 432
Idrottshögskolan	490	133	357	35 065
Sv barnboksinst.	186	17	169	16 599
Sv. lantbruksuniv. bibl.	4 673	2 123	2 550	250 466
CAN:s bibl.	125	37	88	8 644
Nord. museets bibl.	271	168	103	10 117
Sv filminst. bibl.	204	4	200	19 644
VTI:s bibl.	131	47	84	8 251
Immigrantinst. bibl.	23	1	22	2 161
Kungl. skogs- & lantbr.akad.	147	39	108	10 608
Ajtte	114	38	76	7 465
Handikappinst. bibl.	445	17	428	42 039
Drottningh. teatermuseum	35	0	35	3 438
Glasforsk	12	5	7	688
Nordregio	65	55	10	982
Livrstkammarens bibl.	88	39	49	4 813
Armémuseum	202	125	77	7 563
SGU	794	79	715	70 299
Sjöhistoriska museets bibl.	85	45	40	3 929
Statens strålskyddsinst. bibl.	82	50	32	3 143
Riksarkivets bibl.	295	156	139	13 653
Polishögskolans bibl.	269	248	21	2 063
Totalt	193 836	72 959	120 877	11 170 910

4.3 Källförteckning

Tryckta källor

- Harnesk, Jakob. Svenska forskningsbibliotek : bilaga till Kungl. bibliotekets fördjupade anslagsframställning 1997-1999. Kungl. biblioteket 1996.
- Högskoleverket. Årsrapport för universitet och högskolor 1997 : tabellbilaga. Stockholm 1998.
- Statistiska meddelanden, Ku 13 SM910 Forskningsbibliotek 1994 : Mediabestånd, låneberksamhet, personal och driftskostnader m m, Statistiska centralbyrån, Stockholm 1995.
- Statistiska meddelanden, Ku 13 SM910 Forskningsbibliotek 1995 : Mediabestånd, låneberksamhet, personal och driftskostnader m m, Statistiska centralbyrån, Stockholm 1996.
- Statens kulturråd och Kungl. biblioteket, BIBSAM. Bibliotekens fjärrlån : en kartläggning af fjärrlåneförmedlingen vid folk- och forskningsbibliotek. Stockholm 1998.
- Otryckta källor
- Rådatafiler framtagna SCB

4.4 Tabeller

Tabellförteckning:

1. Kostnadsutveckling vid bibliotek respektive högskolor [[kostnadsutveckling.htm](#)]
2. Antal helårsstudenter [[helarsstuderande.htm](#)]
3. Antal sittplatser [[sittplatser.htm](#)]
4. Antal lån respektive fjärrutlån [[lanrespill.htm](#)]
5. Personal [[personal.htm](#)]
6. Bibliotekens drift- och förvärvskostnader [[driftforvarvkost.htm](#)]
7. Bibliotekens öppettider [[oppettider.htm](#)]
8. Samlingarna, bestånd respektive nyförvärv [[samlingarna.htm](#)]
9. Serielle publikationer [[seriella.htm](#)]
10. Volymer och nyförvärv per student [[volymperstud.htm](#)]
11. Valutaförändringar [[valuta.htm](#)]
12. Antal studenter per anställd samt litteraturinköp uttryckt i kronor per student [[studperanstald.htm](#)]